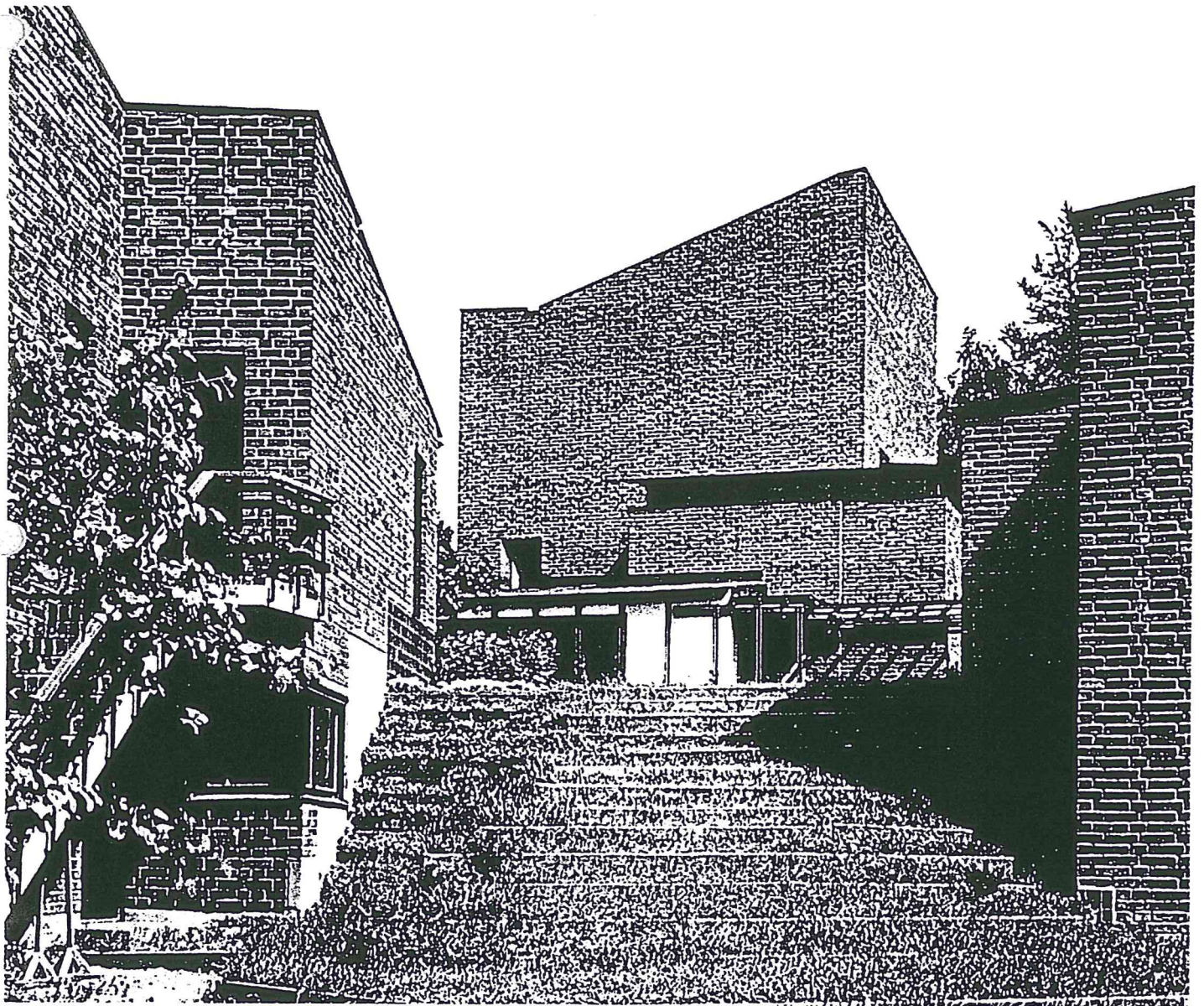
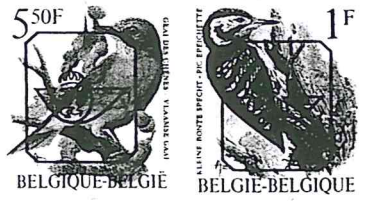
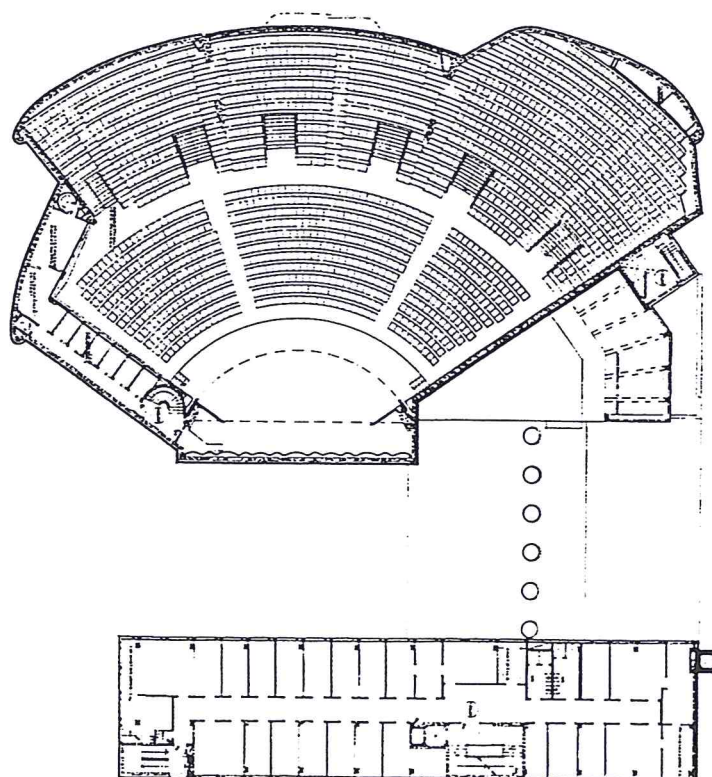
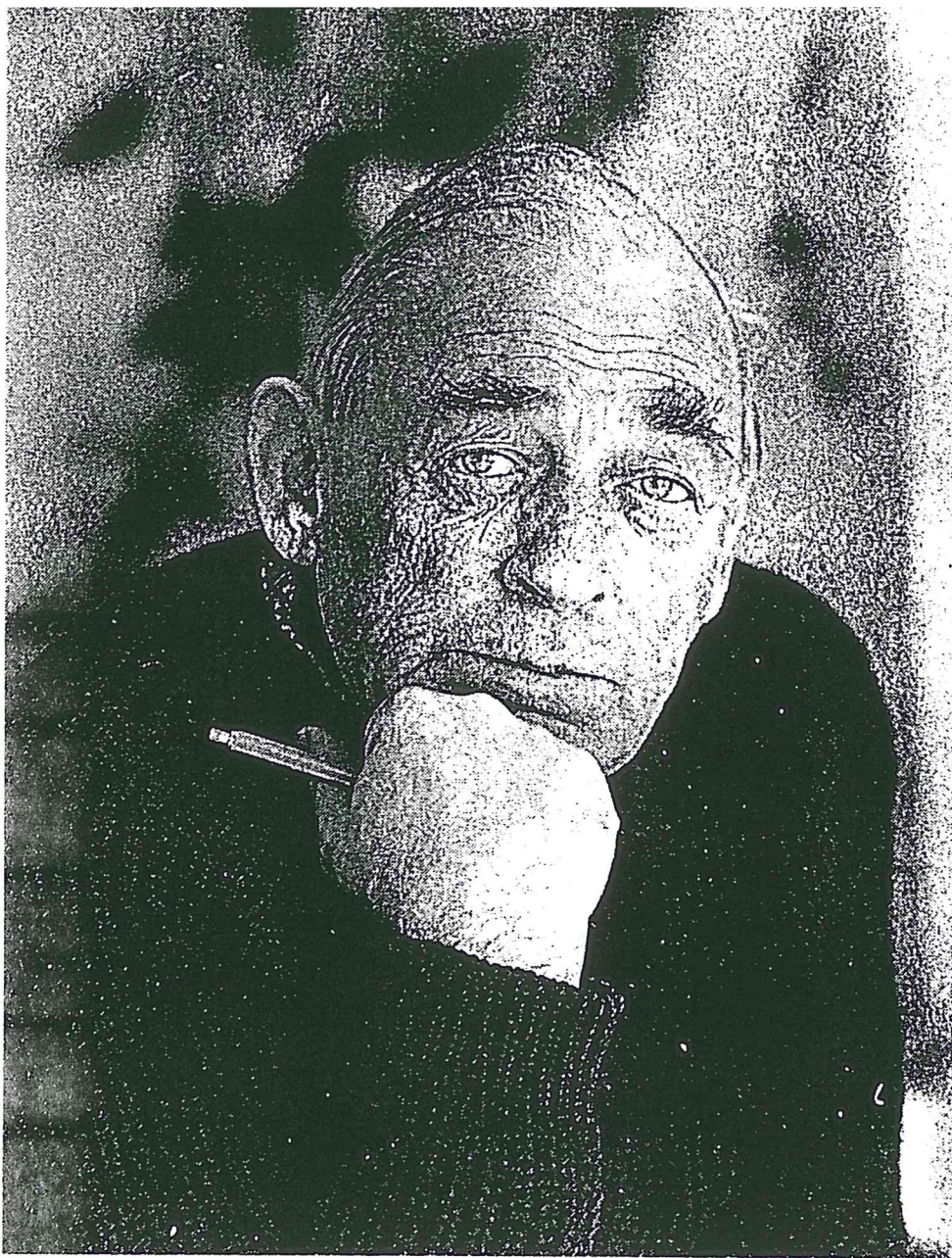

archipel

Alvar Aalto
Cultureel centrum in Helsinki, 1955-1958

vrijdag 19 mei 1995

't Leerhuys Groeninge 35 te Brugge om 20u.30

ALVAR AALTO 1898-1976

voordracht door Gilbert Decrouvreur

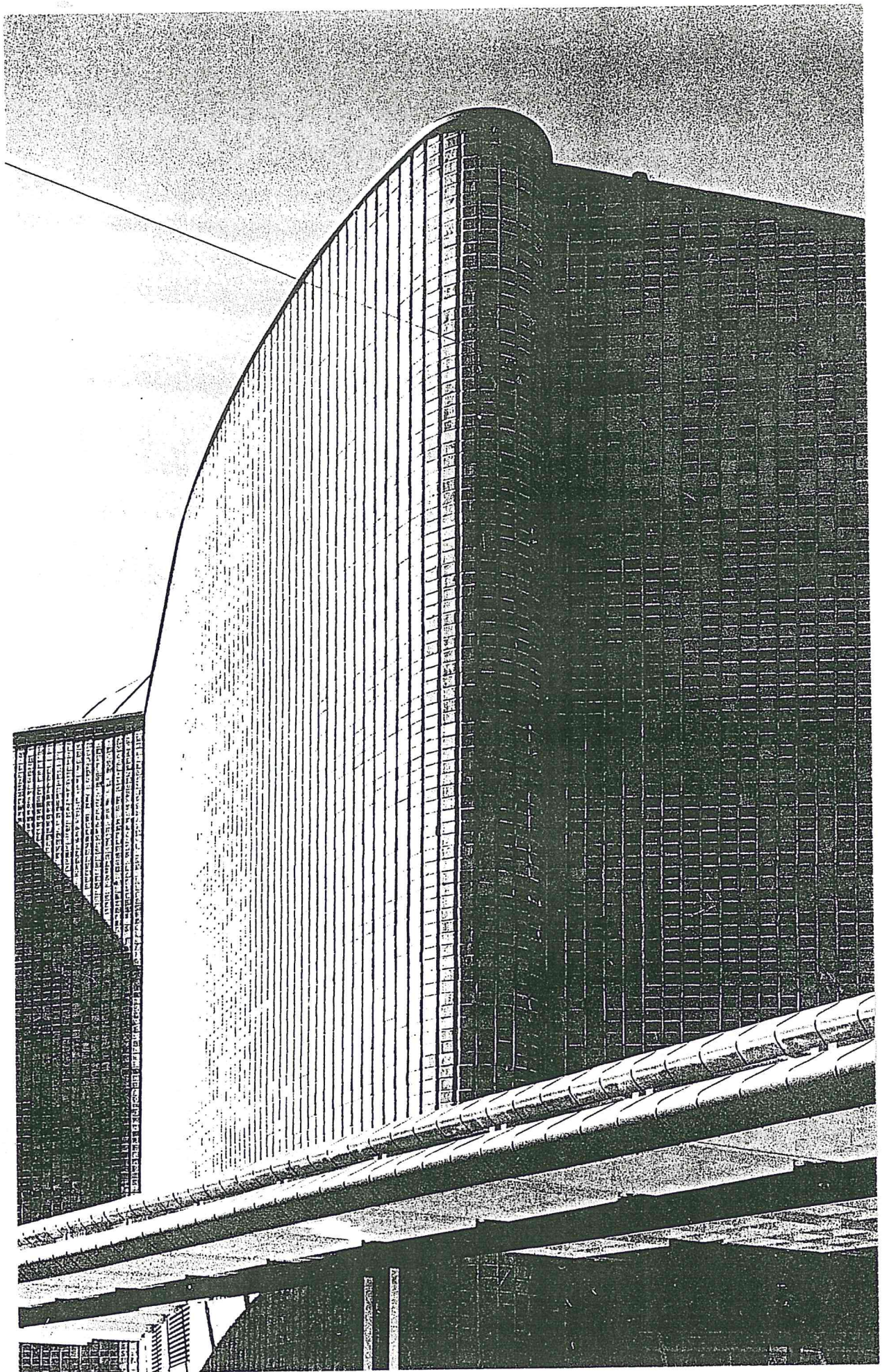
Gilbert Decrouvreur °1949

- artistieke humaniora en architectuuropleiding aan het Hoger Sint-Lucasinstituut tussen 1965 en 1973
- stage bij architect Jos Van Driessche in 1974 en 1975
- zelfstandig architect tussen 1975 en 1985
- leraar architecturale vakken van het Hoger Sint-Lucasinstituut te Gent vanaf 1977 tot op heden.

Gilbert Decrouvreur, die eerder dit jaar een voordracht hield over Frank Lloyd Wright, sluit de voordrachtenreeks voor dit ARCHIPEL-werkjaar af met een voordracht over Aalto.

HUGO ALVAR HENRIK AALTO 1898-1976

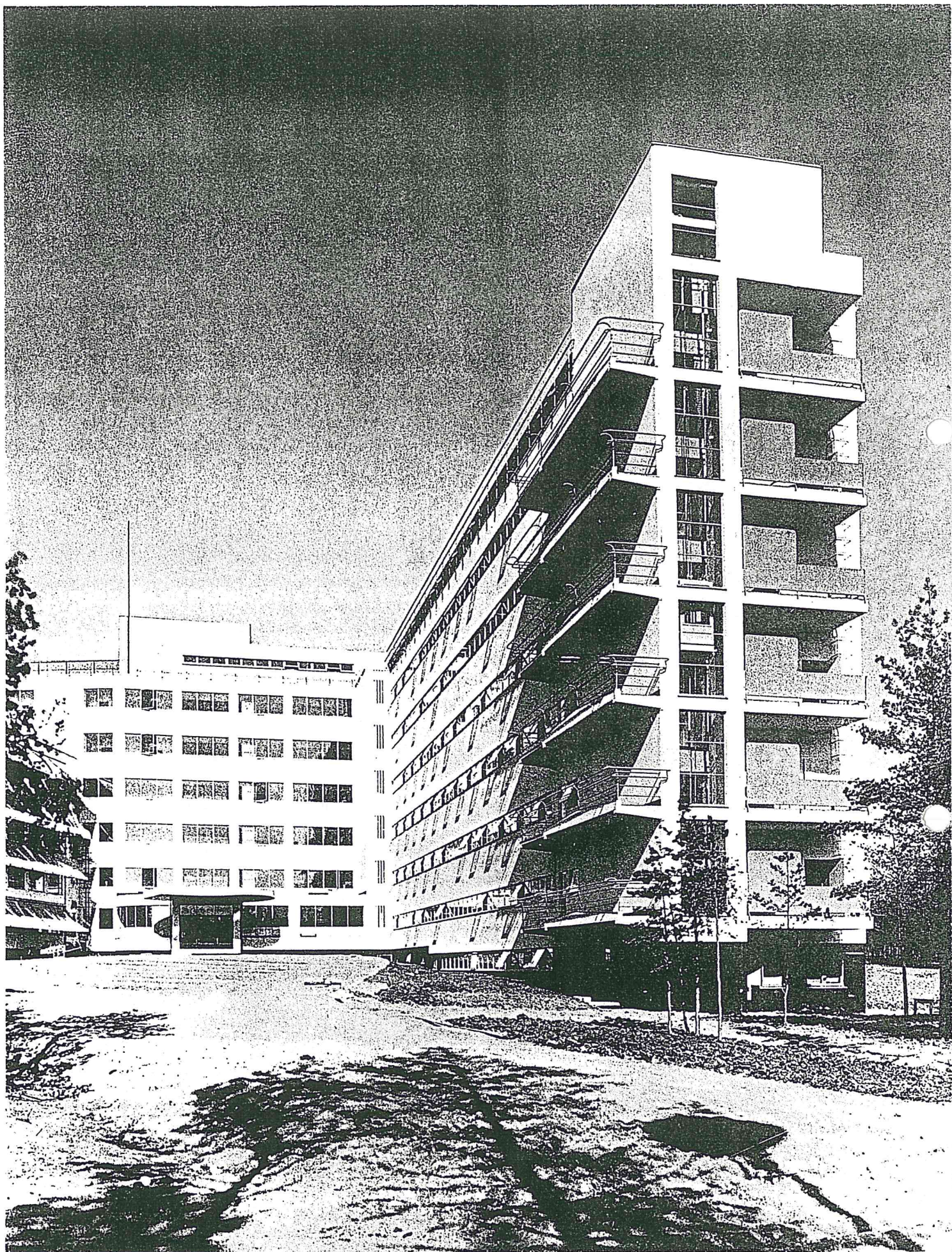
Aalto studeerde tussen 1916 en 1921 architectuur bij Armas Lindgren aan het Polytechnicum in Helsinki. Daarna reisde hij door Europa en deed in verschillende architectenbureau's kennis en ervaring op, voordat hij in 1923 zijn eigen kantoor in Jyväskylä opende, waarin vanaf 1925 ok zijn echtgenote Aino meewerkte. Aalto's vroege werk dat daar ontstond, zijn het Huis van de Arbeiders (1923-1925) en het gebouw van de patriottische verenigingen dat in 1929 werd opgeleverd. In 1927 verplaatste hij zijn bureau naar Turku en bouwde het redaktiekantoor van de krant 'Turun Sanomat' (1927-1929), het tuberculose-sanatorium Paimio (1928-1933) en de stedelijke bibliotheek in Viipuri (1930-1935). Het glazen trappehuis daarvan werd veelvuldig gekopieerd. In 1928 werd Aalto lid van de CIAM. In 1933 verhuisde hij met zijn bureau naar Helsinki en richtte in 1935 met zijn vrouw Aino, het echtpaar Maire, Harry Gullichsen en Nils Gustav Hahl de meubelfirma Artek op. Daarna won hij de prijsvraag voor het Finse paviljoen op de wereldtentoonstelling van 1937 in Parijs; het betrof een gebouw dat in zijn geheel van hout was. Naar aanleiding van een tentoonstelling van zijn werk reisde hij in 1938 voor het eerst naar de VS. Daar werkte hij aan het ontwerp voor het Finse paviljoen voor de Wereldtentoonstelling van 1939 in New York met zijn uitgekiende schuine presentatiewand. Tegelijkertijd beëindigde hij de eerste bouwphase van de cellulosefabriek in Sunila. In 1940 had Aalto een leerstoel voor architectuur aan het Institute of Technology in Cambridge, Massachusetts. Het enige voor een Amerikaanse opdrachtgever ontworpen gebouw was het in 1947/1948 gebouwde studentenhuys voor het Institute of Technology in Cambridge. In het overzicht van zijn omvangrijke oeuvre worden 200 projecten genoemd, waarvan ongeveer de helft uitgevoerd werd, voor het grootste deel openbare gebouwen zoals het gemeentehuis in Säynätsalo (1949-1952), het 'Huis der Cultuur' in Helsinki (1955-1958), de Technische Hogeschool in Otaniemi (1955-1964) en het gemeentecentrum en de kerk in Seinäjoki (1958-1965). In Duitsland bouwde hij een woonhuis voor de Interbau in Berlijn (1957) en het wooncomplex 'Neue Vahr' in Bremen (1959-1962). Pas lang na zijn dood werd het operagebouw in Essen voltooid.

Alvar Aalto
Cultureel centrum in Helsinki, 1955-1958

De Fin Alvar Aalto kwam tot vergelijkbare resultaten vanuit een geheel andere culturele traditie. Voor hem was architectuur het "spel van vrije vormen en bewogen oppervlakken" in een wisselwerking tussen gestelde opdracht en landschap. Uitgangspunt voor zijn ontwerpen waren steeds helder geplaatste bouwlichamen, of het nu ging om een raadhuis, een school, een bibliotheek, een groot cultuurcentrum of een klein woonhuis. Daaraan toegevoegd werden zachte, schijnbaar ongecontroleerde en daardoor 'natuurlijk' aandoende elementen. Hoe een dergelijke omvorming eruit kan zien, is te zien aan de studentenflat in Harvard. Als eerste valt het oog op de slangvormige kromming van het gebouw. Ondanks de dichte opeenhoping van gelijke –overigens zeer Spartaanse– wooncellen ontstaat hierdoor niet de indruk van monotonie. Aalto was ervan overtuigd dat de beweging van de gevel wordt overgedragen op degene die vanuit het raam op de Charles River uitkijkt. Hij was van mening dat men –ook zonder de vorm voor ogen– kon aanvoelen dat de zichtassen hier niet stereotiep naast elkaar, maar in hoeken naar elkaar toe liepen. De zigzag-gevel aan de campuszijde van het gebouw maakt de kubusvorm nog duidelijker zichtbaar. De strenge stereometrie is echter ook hier gebroken en overdekt: naar de zijkant door het gefaseerde inspringen en naar de uitspringende ingang door trappen die aan verspringende steenlagen doen denken. Voor het metselwerk aan de buitenmuur werden heel doelbewust kromme, grove stenen gebruikt die normaliter als bouwafval zouden worden beschouwd. Uit een glad gestreken geheel ontstaat zo een muurlandschap. Geomorfe structuren vormen een steeds terugkerend motief in Aalto's werk. Bij het paviljoen voor de Newyorkse Wereldtentoonstelling van 1939 herinnerde het hele grondoppervlak aan de omtrek van Finse meren.

Wanneer Aalto natuur en huis met elkaar verbond, had dat niets gemeen met het als 'architectentrost' bekende verzoeningsgroen, waarmee minder sensibele bouwwerken de relatie met de natuur hopen overeind te houden. Bij hem hield die verbinding in, dat hij een deel van het bebouwde oppervlak, zoals de trap en het binnenplein van het raadhuis op het kleine eiland SÄYNÄTSALO, weer veranderde in natuur en het op die manier als een zelfstandig element in de compositie opnam.

Alvar Aalto
Tuberculosis sanatorium Paimio, 1928–1933

ARCHIPEL IN CHICAGO ... een hoogtepunt

Het volledige verzamelde werk van Frank Lloyd Wright in Chicago, Oak Park, River Forest, Racine, Spring Green en Madison, met hoogtepunten als de Johnson Wax building, Taliësin, Unity Temple, Pew house, Robie house en zovele andere schitterende 'houses'.

De uiterst beheerste 'less is more' van Mies met zijn Lake Shore building, zijn Federal Center, zijn universiteit.

Honderd jaar architectuurgeschiedenis in de 'Loop'; van Adler en Sullivan (auditorium building) tot het recente werk van S.O.M. en Jahn (Northwestern atrium). De chaos van een wereldstad. De duizelingwekkende skyline met zijn gigantische Hancock en Search Tower. De fascinatie van een Amerikaanse kultuurschok ...

Het programma was zeer gevuld, maar bleek haalbaar in een perfect getimde en professioneel georganiseerde zevendaagse. Via deze weg mag ik zeker, namens (bijna) honderd reisgenoten, de twee reisleiders en gidsen Gery Vandenabeele en Wim Supply gelukwensen en danken voor een onvergetelijke belevenis. Ook dank aan Michel Van Langenhove voor de niet zo eenvoudige opdracht om de klus ook financieel rond te krijgen.

marc felix

HET ARCHIPEL PROGRAMMA 94-95

voordrachten telkens om 20u.30 in 't Leerhuys, Groeninge 35 te Brugge

vr. 23 SEPTEMBER 94

ARCHIPEL IN BASEL
de ondraaglijke lichtheid van architectuur
dia's : Marc Felix - video : Paul Vandenberghe

vr. 21 OKTOBER 94

architect ACHIEL HUTSEBOUT
over eigen werk

vr. 18 NOVEMBER 94

architect CHRISTIAN KIECKENS
over eigen werk

za. 10 DECEMBER 94

ARCHITEKTUURDAGTRIP
cyclus het Stille Modernisme (6)
MODERNISME en ART DECO IN HET INTERBELLUM IN BRUSSEL

vr. 20 JANUARI 95

ALDO VAN EYCK 'relativiteit en verbeelding'
voordracht door Francis Strauven

za 28 januari 95

WILLY VAN DER MEEREN
"wonen en building design" . Geleid bezoek aan tentoonstelling in de
Singel Antwerpen om 14u.00

vr. 17 FEBRUARI 95

FRANK LLOYD WRIGHT IN CHICAGO
voordracht door Gilbert DECOUVREUR

vr. 17 MAART 95

MIES VAN DER ROHE
voordracht door Paul KONGS

za.8-za.15 APRIL 1995

ARCHITEKTUURREIS . ARCHIPEL IN CHICAGO
The sky is the limit
reisleiders : Gery Vandenabeele, Wim Supply

vr. 19 MEI 95

ALVAR AALTO
voordracht door Gilbert DECOUVREUR

za. 17 JUNI 95

ARCHITEKTUURDAGTRIP LILLE-PÉRONNE
gegevens inschrijving volgen binnen 14 dagen

vr. 23 JUNI 95

algemene statutaire vergadering

23-24 sept 95

ARCHITEKTUURWEEKEND
ARC EN SENANS (Ledoux), RONCHAMPS (Le Corbusier)